

☞ Sari õnnetuid lugusid ☞

KUUES RAAMAT

LIBALIFT

LEMONY SNICKET

Brett Helquisti illustratsioonid

Tõlkinud Leelo Märjamaa

Draakon & Kuu

Originaal: THE ERSATZ ELEVATOR

Lemony Snicket, Brett Helquist

Published by arrangement with HarperCollins Children's Books,
a division of HarperCollins Publishers, Inc.

© Tekst Lemony Snicket, 2001

© Illustratsioonid Brett Helquist, 2001

© Tõlge Leelo Märjamaa, Draakon & Kuu, 2008

Seda raamatut ei tohi ilma kirjastaja loata paljundada osaliselt ega tervikuna, samuti ei tohi seda talletada infosüsteemides ega edastada elektroonilisel või mehaanilisel teel, lindistuste või fotokoopiate kujul. Õiguste kohta saate teavet aadressil: Draakon & Kuu lasteraamatud, Viru 16, pk 1a, 10140 Tallinn.

Teksti toimetaja: Rein Põder
Trükitud Tallinna Raamatutrükikojas
Esimene trükk

ISBN: 978-9985-9723-3-5

Raamatuid levitab Rahva Raamat
Ehitajate tee 110, 12618 Tallinn

Külastage meid www.draakonkuu.com

*Beatrice'ile —
mu elu algas meie kohtumisest,
sinu oma lõppes varsti pärast seda*

Esimene

P E A T Ü K K

Raamat, millest te praegu kahe käega kinni hoiate — oletades, et te just nimelt seda raamatut käes hoiate ja et teil on tõepoolest ainult kaks kätt —, on üks neist kahest raamatust maailmas, mis selgitab sõnade “ärevil” ja “häiritud” erinevust. Teine raamat on mõistagi sõnaraamat ja mina teie asemel valiksin pigem viimati nimetatut.

Nii nagu see raamat siin, nii selgitab ka sõnaraamat, et “ärevil” tähendab “häiritud olekut” — te võite olla ärevil, kui teile serveeritakse magustoiduks kuivatatud ploomidest valmistatud jäätist, sest te olete häiritud selle võimalikust vastikust maitsest —, samal ajal kui

sõna “närvis” tähendab “rahutukstegevast pinevusest tingitud murelikku olekut”, mis märgib olukorda, milles te võite muutuda närviliseks, kui teile pakutakse magustoiduks elusat krokodilli, sest teid häirib rahutukstegev pinevus, kuivõrd te pole kindel, kumb kumma magustoiduks nahka pistab. Ent erinevalt sellest raamatust siin selgitab sõnaraamat ka märksa armsamaid sõnu. Sõnaraamatust võib leida selliseid sõnu nagu “seebimull”, samuti “paabulind” ja “puhkusereis” ning “kirjaniku” “hukkamine” “on” “tühistatud”, mis moodustavad lause, mida on alati äärmiselt meeldiv kuulda. Niisiis, kui te loeksite selle raamatu asemel sõnaraamatut, võiksite sellised sõnad nagu “ärevil” ja “närvis” üldse vahele jätta ning lugeda asjadest, mis ei hoiaks teid kogu öö ärkvel ega paneks teid halama ja juukseid katkuma.

Kuid see raamat siin ei ole sõnaraamat ja kui te tahaksite sõnad “ärevil” ja “närvis” vahele jätta, siis jätaksite te vahele selle loo kõige rõõmsamad seigad. Selles raamatus ei leidu selliseid

sõnu nagu “seebimull”, “paabulind” või “puhkusereis” ja minu meelehärmiks ei ole siin sõnagi hukkamise tühistamisest. Pean kahetsusega tunnistama, et te leiate siit hoopis selliseid sõnu nagu “kurbus”, “meeleheide” ja “murelik” ning selliseid fraase nagu “kottpime käik”, “krahv Olafi maskeering” ja “Baudelaire’i orvud olid lõksu langenud” lisaks paljudele teistele süngetele sõnadele ja fraasidele, mille kirjapanemiseks mu käsi ei tõuse. Lühidalt, sõnaraamatu lugemine võib muuta teid ärevaks, kuna te kardate, et see osutub igavaks, kuid selle raamatu lugemine muudab teid närviliseks, kuna teid teeb murelikuks rahutukstegev pinevus, milles Baudelaire’i orvud end leiavad, ja mina teie asemel laseksin sellel raamatul kohe praegu teie kahe või rohkema käe vahelt maha kukkuda ja võtaksin kaenlasse hoopis sõnaraamatu, sest õige pea jõuavad kõik need sünged sõnad, mida ma nende õnnetute sündmuste kirjeldamiseks kasutama pean, teie silme ette.

“Te olete kindlasti ärevil,” lausus härra Poe. Härra Poe oli pankur, kelle hoolde Baudelaire’i lapsed olid usaldatud pärast seda, kui nende vanemad kohutavas tulekahjus hukkusid. Pean kurvastusega tõdema, et härra Poe ei olnud oma kohustustega senini kuigi hästi toime tulnud ning Baudelaire’id olid aru saanud, et ainus asi, mille peale nad härra Poe’ puhul kindlad võivad olla, on tema lakkamatu köha. Nagu oligi oodata, tõmbas mees lauset lõpetades taskust valge taskuräti ja köhis sellesse.

Valge puuvillase riide sähvatus oli praktiliselt ainus, mida Baudelaire’i orvud nägid. Violet, Klaus ja Sunny seisid koos härra Poe’ga Pimeduse puiesteel ühe hiiglakõrge hoone ees, mis asus linna ühes kõige peenemas kvartalis. Kuigi Pimeduse puiestee asus ainult mõne tänava kaugusel kohast, kus Baudelaire’ide villa oli seisnud, ei olnud kolm lapsukest sinna kvartalisse kunagi varem sattunud ning nad olid oletanud, et “pimedus” oli vaid puiestee nimi, nii nagu George Washingtoni puiestee ei tähenda veel

seda, et George Washington seal elaks, või nagu Kuues tänav ei ole tingimata kuueks võrdseks osaks jaotatud uulits. Sel pealelõunal sai Baudelaire'i lastele aga selgeks, et Pimeduse puiestee oli rohkem kui pelk nimi. See oli igati sobiv tänavat kirjeldama. Tavapärase tänavalaternate asemel ääristasid puiesteed korrapäraselt seisvad kõrged puud, milliseid lapsed kunagi varem polnud näinud — ja mida nad praegugi vaevu nägid. Kõrgel, jämeda ja muhkliku tüve kohal kooldusid puuoksad nagu kuivamiseks väljariputatud pesu, sirutades oma laiu lamedaid lehti ja moodustades Baudelaire'ide pea kohal madala lehtja katuse. See katus varjas kogu valguse ja kuigi oli alles pealelõunane aeg, valitses tänaval õhtune pimedus — ainult veidi rohkem. See ei jätnud kolmele orvule, kes oma uuele kodule lähenesid, kuigi sõbralikku muljet.

“Teil pole vähimatki põhjust ärevil olla,” lausus härra Poe taskurätti tagasi taskusse topides. “Ma saan aru, et mõningate eelmiste kasuvanematega on probleeme tekkinud, kuid

ma usun, et härra ja proua Armetu kindlustavad teile korraliku kodu.”

“Me ei ole ärevil,” ütles Violet. “Me oleme liiga närvis, et ärevil olla.”

““Närvis” ja “ärevil” tähendab üht ja seda-sama,” ütles härra Poe. “Aga miks te peaksite närvis olema?”

“Krahv Olafi pärast muidugi,” vastas Violet. Violet oli neljateistkümneaastane, ja seetõttu vanim Baudelaire, kes täiskasvanutega rääkimise harilikult enda peale võttis. Ta oli suurepärase leiutaja ja kui ta poleks nii närvis olnud, oleks ta kindlasti oma juuksed paelaga kinni sidunud, et need talle silma ei tikuks, ja mõelnud välja seadeldise, mis nende ümbrusesse veidi rohkem valgust oleks andnud.

“Krahv Olaf,” lausus härra Poe käega lüües. “Tema pärast ärge muretsege. Siit ei leia ta teid kindlasti üles.”

Lapsed vahetasid pilke ja ohkasid. Krahv Olaf oli olnud esimene hooldaja, kelle härra Poe orbudele oli leidnud ja kes oli inimesena sama

kahtlaselt tume nagu Pimeduse puiestee. Tal oli üks pikk kulm, silmatätoveering pahklul ja kaks räpast kätt, millega ta oli lootnud Baudelaire'ide varanduse endale krahmata, niipea kui Violet selle täisealiseks saamisel pärib. Lapsed olid suutnud härra Poe'd veenda, et ta nad krahvi hoole alt vabastaks, kuid sellest ajast saati oli krahv neid visa meeolekkindlusega jälitanud — väljend, mis tähendab siinkohal “kõikjal, kuhu lapsed läksid, sepitsedes salakavalaid plaane ja kasutades maskeeringuid ning üritades lapsi ninapidi vedada”.

“Meil on igati põhjust Olafi pärast muretse-
da,” ütles Klaus prille eest võttes ja uurides, kas ilma nendeta oli pimeduses paremini näha, “kuna meie kamraadid on tema küüsi langenud.” Kuigi Klaus, keskmine Baudelaire, oli vaid kaheteistkümneaastane, oli ta lugenud niipalju raamatuid, et kasutas tihtipeale selliseid sõnu nagu “kamraadid”, mis oli uhkem teisend sõnale “sõbrad”. Klaus mõtles selle all Quagmire'i kolmikuid, kellega Baudelaire'i

lapsed internaatkoolis õppides sõbraks olid saanud. Duncan Quagmire oli reporter, kes alata oma märkmikku kasulikku informatsiooni üles kirjutas. Isadora Quagmire oli luuletaja ja tema kasutas oma märkmikku luuletuste kirja panemiseks. Kolmas kolmik, Quigley, oli hukkunud tulekahjus veel enne, kui Baudelaire'i orbudel õnnestus temaga kohtuda, kuid nad olid veendunud, et Quigley oleks neile olnud sama hea sõber kui ta õde ja vend. Nagu Baudelaire'id, olid Quagmire'id samuti orvud — nad olid kaotanud oma vanemad samas tulekahjus, mis nõudis nende venna elu, ja nagu Baudelaire'id, nii olid ka nemad suure varanduse pärinud, seda Quagmire'i perekonna safiiride, väga haruldaste ja hinnaliste kalliskivide näol. Kuid erinevalt Baudelaire'idest ei olnud neil õnnestunud krahv Olafi küüsisst pääseda. Just siis, kui Quagmire'id olid krahvi kohutavale saladusele jälile saanud, oli ta nad ära röövinud ja sellest ajast saadik olid Baudelaire'id murest murtud ega suutnud silmatäitki magada. Kui nad silmad

sulgesid, kangastus neile pikk must auto, millega Quagmire'id rööviti, ja nende kõrvu kostis sõprade karje, fragment hirmsast saladusest, mille jälile nad olid jõudnud. "V.T.K.!" oli Duncan hüüdnud, enne kui auto minema kihutas, ning Baudelaire'id vähkresid voodis, muretsedes oma sõprade pärast ja mõistatades, mida V.T.K. võis tähendada.

"Te ei peaks ka Quagmire'ite pärast muret tundma," lausus härra Poe veendunult. "Vähemalt mitte enam kaua. Ma ei tea, kas te juhtusite Suurte Summade Salve infolehte lugema, kuid mul on teie sõprade kohta väga häid uudiseid."

"Gavu?" küsis Sunny. Sunny oli Baudelaire'i lastest noorim ja pisim. Ta polnud palju pikem kui salaamivorst. Tema vanuse kohta oli see normaalne suurus, kuid tema neli hammast olid küll suuremad ja teravamad kui ühelgi teisel beebil, keda ma näinud olen. Olenemata hästiarenenud suust, rääkis Sunny sõnadega, millest oli enamikul inimestel raske aru saada. "Gavu" tähendas näiteks: "Kas Quagmire'id on leitud ja

päästetud?” ning Violet tõlkis selle kiiresti härra Poe’ jaoks ära.

“Veel parem,” ütles härra Poe. “Mind on edukatunud. Ma olen nüüd pangas Orvukaitse Viitsepresident. See tähendab, et ma ei vastuta mitte ainult teie, vaid ka Quagmire’ite käekäigu eest. Ma luban, et kulutan kogu energia nende leidmiseks ja turvalisuse tagamiseks või mu nimi ei ole . . .” Siinkohal katkestas härra Poe ennast taskurätti kõhimisega ja lapsed ootasid kannatlikult, kuni ta lõpetas. “Niipea kui ma olen teid üle andnud, lendan ma helikopteriga kolmeks nädalaks mägedesse, kus Quagmire’sid oli nähtud. Kuna helikopteris puudub telefoniühendus, siis on mind selle aja jooksul väga raske kätte saada, kuid ma helistan teile kohe, kui ma teie noorte sõpradega tagasi jõuan. Kas keegi näeb, mis selle maja number on? Mitte ei saa aru, kas me oleme õiges kohas?”

“Minu meelest on see 667,” pakkus Klaus rohelises hämaruses silmi kissitades.

“Siis me olemegi kohal,” ütles härra Poe. “Härra ja proua Armetu elavad Pimeduse puies-tee maja number 667 kõige kõrgemal korrusel. Siin peakski uks olema.”

“Ei, uks on *siin*,” kostis pimedusest kile kriipiv hääl. Baudelaire’id võpatasid ehmatusest ja pöördusid siis mehe poole, kes kandis laia äärega kaabut ning keepi, mis tundus talle liiga kohmakas olevat. Keebi varrukad olid nii pikad, et mehe käsi polnud näha, ja suurem osa ta näost jäi kaabu laia ääre varju. Kuna teda oli nii raske näha, siis polnud ka mingi ime, et lapsed teda varem ei märganud. “Paljud meie külalised ei leia ust üles,” jätkas mees. “Sellepärast palgatigi uksehoidja.”

“Rõõm kuulda,” lausus härra Poe. “Minu nimi on Poe ja mul on härra ja proua Armetuga kohtumine kokku lepitud, et neile nende uued lapsed üle anda.”

“Jaa-jaa,” lausus uksehoidja. “Nad ütlesid, et te tulete. Astuge sisse.”

Uksehoidja avas ukse ja juhatas nad ruumi, kus oli sama pime kui tänaval. Tulede aset täitsid paar põrandale asetatud küünalt, ja lapsed suutsid vaevu aru saada, kui suures ruumis nad seisisid.

“Küll siin on pime,” märkis härra Poe. “Miks te ei lase oma tööandjatel üht korralikku halogeenlampi üles panna?”

“Ei saa,” vastas uksehoidja. “Pimedus on praegu moes.”

“Moes?” ei saanud Violet aru.

“Moes,” selgitas uksehoidja. “Siinkandis otsustavad inimesed, mis on moes, see tähendab, mis on stiilne ja atraktiivne, ja mis on moest ära. Ja see muutub kogu aeg. Alles mõni nädal tagasi oli valgus moes ja te oleksite pidanud seda linnaosa siis nägema. Kui ei tahtnud oma silmi ära rikkuda, pidid kogu aeg päikesepillid ees olema.”

“Ah et pimedus on moes?” ütles härra Poe. “Seda ma pean oma naisele edasi ütlema. Aga kas te oleksite nüüd nii kena ja juhataksite meid

lifti juurde? Härra ja proua Armetu elavad kõige kõrgemal korrusel ja ma ei tahaks sinna jalgsi minna.”

“Ma kardan, et teil tuleb seda teha,” vastas uksehoidja. “Liftiuksed on küll siinsamas, kuid teil pole sellest mingit kasu.”

“Kas lift on rikkis?” küsis Violet. “Mul on mehaaniliste seadmetega kogemusi ja ma vaataksin hea meelega asja üle.”

“See on väga kena ja ebatavaline pakkumine,” lausus uksehoidja. “Kuid lift ei ole rikkis. Lift ei ole lihtsalt moes. Linnaosa otsustas, et liftid ei ole praegu moes, ja nii pandigi kõik liftid seisma. Kuid trepid on moes, nii et te pääsete üleskorrusele mööda treppi. Lubage, ma juhatan.”

Uksehoidja juhatas nad läbi vestibüüli ja Baudelaire’i orvud vaatasid üles väga pika puidust keerdtrepi ja selle kõrval keerduva metalse trepikäsipuu poole. Iga paari astme järel põles küünal, nii et kogu trepp nägi välja nagu võbelevate tulukeste rida, mis kõrgemale tõustes

järjest hämaramaks muutusid, kuni lõpus polnud enam midagi näha.

“Ma ei ole kunagi midagi niisugust näinud,” ütles Klaus.

“See on rohkem koopa kui trepi moodi,” ütles Violet.

“Pinse!” lisas Sunny, mis tähendas “Või kosmose!”

“See paistab väga pikk teekond olevat,” kortsutas härra Poe kulmu. Ta pöördus uksehoidja poole. “Mitmendale korrusele see trepp viib?”

Uksehoidja kehtas oma laia keebi all õlgu. “Ei tule meelde,” ütles ta. “See võis olla neljakümne kaheksas, aga võis olla ka kaheksakümne neljas.”

“Ma ei teadnudki, et majad nii kõrged võivad olla,” ütles Klaus.

“Ükskõik kas see on neljakümne kaheksas või kaheksakümne neljas,” ütles härra Poe, “minul pole aega teiega, lapsed, nii kõrgele kaasa tulla. Ma jään muidu helikopterist maha.

Te peate omapead üles minema ja härra ja proua Armetule mu tervitused edasi andma.”

“Kas me peame omapead üles minema?” imestas Violet.

“Teil peaks hea meel olema, et teil asju kaasas pole,” jätkas härra Poe. “Proua Armetu arvas, et teil pole mõtet oma vanu riided kaasa vedada, ja ma arvan, et ta ütles seda selleks, et teid kohvrite ülestassimisest säästa.”

“Kas te ei tulegi meiega kaasa?” küsis Klaus.

“Mul pole aega teid saatma tulla,” vastas härra Poe, “ja sellega on jutul lõpp.”

Baudelaire’id vaatasid üksteisele otsa. Lapsed teadsid, nagu te kindlasti isegi teate, et pimedust pole harilikult mõtet karta, aga isegi siis, kui te otseselt midagi ei karda, ei tähenda see, et te pimeduses viibida tahate ja nii olid lapsed veidi ärevil mõtte juures, et nad peavad omapead, ilma täiskasvanuta selle pika teekonna ülakorusele ette võtma.

“Kui te pimedas kardate,” ütles härra Poe,

“siis ma võin muidugi Quagmire’ite otsingud edasi lükata ja teid üles teie uute kasuvanemate juurde saatma tulla.”

“Ei, ei!” ütles Klaus kiiresti. “Me ei karda pimedas ja Quagmire’ite ülesleidmine on palju tähtsam.”

“Obog,” märkis Sunny kahtlevalt.

“Katsu roomata niikaua, kui sa jõuad,” ütles Violet õele, “ja siis me kanname sind Klausiga kordamööda süles. Nägemist, härra Poe.”

“Nägemist, lapsed,” ütles härra Poe. “Kui teil peaks probleeme tekkima, siis pidage meeles, et te võite alati pöörduda kas minu või minu kaastöötajate poole Suurte Summade Salves, või vähemalt senikaua, kui ma tagasi jõuan.”

“Selle trepi juures on üks hea asi,” ütles uksehoidja naljatades, kui ta härra Poe’ d välisukse poole juhatas. “Siit alates läheb kõik ülesmäge.”

Baudelaire’i orvud kuulasid uksehoidja kõkutamist, kui ta pimedusse kadus, ja hakkasid trepist üles astuma. Te kindlasti teate, et väljendil “siit edasi läheb kõik ülesmäge” pole

midagi pistmist trepist ülesronimisega — see tähendab lihtsalt, et asjad hakkavad tulevikus paremini laabuma. Lapsed said naljast aru, kuid nad olid liiga närvis, et see neid naerma oleks ajanud. Nad oli närvis krahv Olafi pärast, kes võis neile iga hetk jälile saada. Nad olid närvis Quagmire'i kolmikute pärast, keda nad võib-olla enam kunagi ei näe. Ja nüüd, küünlavalgel trepist üles astudes olid nad närvis oma uute kasuvanemate pärast. Nad püüdsid ette kujutada, missugused inimesed võisid elada sellisel pimedal tänaval, sellises pimedas majas, neljakümne kaheksandal või kaheksakümne neljandal korrusel, kuhu viis üks väga pime trepp. Neil oli raske uskuda, et asjad hakkavad tulevikus paremini laabuma, kui nad peavad elama nii sünges ja viletsalt valgustatud kohas. Kuigi neid ootas ees pikk teekond, olid Baudelaire'i orvud pimedusse astudes liiga närvis, et uskuda, nagu hakkaks nüüdsest kõik ülesmäge minema.